

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9To/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118010977
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Farkaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8118010977.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Farkaša, sudcov JUDr. Emila Dubňanského a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., LL.M., MBA, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.03.2022, v trestnej veci obžalovaného K. Š. pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/40/2018 zo dňa 05.05.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov napadnutým rozsudkom sp. zn. 41T/40/2018 zo dňa 05.05.2021 podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku oslobodil obžalovaného K. Š., nar. XX.XX.XXXX v C., R. C. E. XX, X.. K., spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp. zn. 1Pv 651/15/7707, ktorá na neho bola podaná dňa 24.05.2018 pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zákona, na skutkovom základe, že

- dňa 1.10.2011 v Prešove uzatvoril ako zamestnanec fiktívny pracovný pomer so zamestnávateľom spol. VH Consulting, s.r.o., so sídlom Bardejovská 25, Prešov, IČO: 36 506 338 za tým účelom, aby následne počas dočasných pracovných neschopností, ktoré čerpal v obdobiach od 28.12.2011 do 31.5.2012, od 30.10.2012 do 31.3.2013, od 25.4.2013 do 30.6.2013, od 18.7.2013 do 6.6.2014 a od 7.10.2014 do 31.3.2015 vylákal od Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov vyplatenie nemocenských dávok počas jeho práceneschopností, ktoré deklaroval predložením registračných listov a potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti za pomoci nestotožnenej osoby konajúcej v mene spol. VH Consulting, s.r.o, pričom v predložených registračných listoch deklaroval rôzne vymeriavacie základy z fiktívnych príjmov zamestnanca z ktorých mu boli neoprávnene priznané nemocenské dávky v celkovej výške 4.006,10 Eur, čím spôsobil škodu štátnemu rozpočtu cestou Sociálnej poisťovne Prešov, Masarykova č. 41, Prešov v celkovej výške 4.006,10 Eur

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. poriadku odkázal poškodeného Sociálnu poisťovňu pobočka Prešov, so sídlom Masarykova 1, Prešov, s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Po vyhlásení rozsudku, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku, prokurátor priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní podal odvolanie.

Prokurátor svoje odvolanie odôvodnil podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 18.08.2021. Prokurátor konštatovaný právny záver súdu prvého stupňa považuje za nesprávny, pramenienci z nedôsledného posúdenia všetkých dôkazov a skutkového stavu. V odôvodnení oslobodzujúceho výroku rozsudku súd v prvom rade sa vysporiadal s okolnosťou, či nemocenské dávky možno subsumovať pod zákonný

pojmem „príspevok zo štátneho rozpočtu“, pričom prijal záver, že možnosť poskytnutia finančnej podpory tak fyzickým, ako aj právnickým osobám a spravidla účelová viazanosť jej použitia za splnenia vymedzených podmienok, vylučuje, aby medzi tieto finančné podpory patrila nemocenská dávka poskytovaná počas dočasnej pracovnej neschopnosti poistenca. Ďalším faktorom, ktorý neumožňuje zaradiť nemocenské dávky medzi finančné podpory, ktorým poskytuje ochranu v ustanovení § 225 Tr. zákona, je zákonný nárok poistenca na nemocenskú dávku, v prípade zamestnanca za predpokladu splnenia všeobecných podmienok uvedených v § 30 a 33 a nárok na materské za splnenia podmienok ustanovených v § 48 Zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Zneužívanie dávok sociálneho poistenia možno teda právne kvalifikovať ako obyčajný podvod. Pričom po preskúmaní skutkových tvrdení má za to, že žalovaný skutok nemožno subsumovať ani pod skutkovú podstatu prečinu podvodu. Súd taktiež nemal preukázané, že v čase podpisu písomného znenia pracovnej zmluvy, t. j. 01.10.2011 obžalovaný vedel, že na jej základe nevznikne jeho pracovný pomer a že ide iba o tzv. simulovaný právny úkon, a teda konanie obžalovaného nemožno považovať ani za účastníctvo v zmysle ustanovenia § 21 ods. 1 Tr. zákona. Na základe uvedeného oslobodil obžalovaného spod obžaloby.

V prvom rade prokurátor poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom vyjadril svoj právny názor v otázke posúdenia sociálnych dávok, v zmysle ktorého nemocenská dávka, rovnako aj iné dávky sociálneho poistenia, sú plnením v zmysle § 225 ods. 1 Tr. zákona. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí konštatuje, že sociálne poistenie predstavuje formu sociálneho zabezpečenia obyvateľstva, ktoré sa s pomocou štátu organizuje vo vzťahu ku konkrétnym životným rizikám, ako je choroba, staroba, nezamestnanosť a pod. a pre konkrétne skupiny obyvateľstva. V podmienkach Slovenskej republiky má charakter povinného verejného poistenia, ktorého úlohou je ochrániť čo najväčšiu časť obyvateľstva pred rizikami v živote a ktoré vychádza zo zásady solidarity, kedy sa jednotlivé sociálne fondy na pokrytie nákladov vytvárajú podľa pravidiel, ktoré sú pre všetkých rovnaké. Inak povedané, platia všetci, ale dávky využívajú iba tí, ktorí sú postihnutí sociálnym rizikom, pričom výška poistného sa nevypočíta podľa individuálnej pravdepodobnosti zrealizovania sa rizika, ale podľa rozsahu potreby pokryť poistencom ich sociálne riziká a na druhej strane podľa možností poistencov a ich zamestnávateľov vykryva vzniknuté náklady. Preto nielen dávka v nezamestnanosti, ale i ostatné dávky sociálneho poistenia vyplácané z rozpočtu Sociálnej poisťovne, ktorá je verejnoprávnou inštitúciou, sú aj podľa dovolacieho súdu iným plnením v zmysle § 225 ods. 1 Tr. zákona. Niet totiž rozumného dôvodu, pre ktorý by podvodné vylákание týchto dávok malo byť miernejšie trestné, než podvodné vylákание subvencie, dotácie alebo príspevku z iného verejného rozpočtu. Zároveň treba dodať, že jednotlivé dávky sociálneho poistenia majú nepochybne aj podpornú funkciu. Osobitne je to zdôraznené v prípade nemocenského a dávky v nezamestnanosti, ktoré sa vyplácajú počas podporného obdobia. Svojím charakterom a účelom sú tak obdobné subvencii a dotácii, ktorými sa vo všeobecnosti rozumie verejná finančná podpora, resp. príspevok.

Čo sa týka konštatovania, že nebolo preukázané, že v čase podpisu pracovnej zmluvy ani potom obžalovaný nevedel, že išlo o fiktívny pomer, poukazuje tu na výpovede vo veci vypočutých osôb. Obžalovaný uviedol, že mzdu mu vyplácala buď konateľka, resp. D.. Svedkyňa D. konateľka spoločnosti VH Consulting, s.r.o. uviedla, že k uvedenej spoločnosti sa nevie nijak vyjadriť, nevie, aké podnikateľské činnosti mala táto spoločnosť vykonávať ani predtým, ako sa stala konateľkou a nevie, ani čo robila potom. Osobne žiadnych zamestnancov neprijímala, nepodpisovala ani pracovné zmluvy, resp. nevie o tom. Nevedela, že v tejto spoločnosti mal byť zamestnaný pán Š., vedome ho do zamestnania neprijímala. Zdá sa jej, že pre D. podpísala plnú moc, ale ona za spoločnosť nevykonávala žiadne aktivity. Š. nevyplácala mzdu, ani žiadne listiny nepredkladala do Sociálnej poisťovne. Súdom uvádzaný svedkovia N. B. E. uviedli len, že s Z. registrovali obžalovaného, avšak nepotvrdzujú, že tento by bol zamestnancom spoločnosti VH Consulting s.r.o., resp., že pre túto spoločnosť vykonával nijakú činnosť. Jediní svedkovia, ktorí mali svedčiť o existencii pracovného pomeru obžalovaného v spoločnosti VH Consulting, s.r.o., t. j. D. B. Z., v ich prípade sa jedná o osoby, ktoré sa účelovo zbavovali spoločnosti a tieto prevádzkali práva na N. D., čo vo významnej miere znižuje ich hodnovernosť.

Z vyššie uvedených výpovedí má za to, že bolo dostatočne preukázané, že obžalovaný K. Š. spáchal skutok, ktorý sa mu kladie za vinu v podanej obžalobe, t. j. že od uzatvorenia pracovnej zmluvy vedel, že sa jedná o fiktívny pracovný pomer uzatvorený len za účelom vyplatenia nemocenských dávok.

S poukazom na uvedené skutočnosti navrhol, aby súd druhého stupňa rozsudok prvostupňového súdu zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku, pretože súd sa nevyšporiadal so všetkými okolnosťami

významnými pre rozhodnutie, a po zrušení oslobodzujúceho rozsudku vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na základe riadne a včas podaného odvolania, krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku. Na základe tohto preskúmania krajský súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa po podaní obžaloby na hlavných pojednávaniach vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného K. Š., výsluchom svedkov Z.L. D., K. N., N. D., Z. E., A. Z., Ž.Q. O. a oboznámením listinných dôkazov, ktoré boli zabezpečené v štádiu prípravného konania.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí podrobne rozobral skutočnosti vyplývajúce z jednotlivých dôkazných prostriedkov. Obsah týchto skutočností je vyjadrený v rozsudku súdu prvého stupňa.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí v prvom rade sa zaoberal otázkou, či konanie obžalovaného je možné právne kvalifikovať ako subvenčný podvod so zameraním, že sa zaoberal okolnosťou, či nemocenské dávky možno subsumovať pod zákonný pojem „príspevok zo štátneho rozpočtu“.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že subvenčný podvod nechráni všetky plnenia z verejných rozpočtov a zneužívanie niektorých dávok (sociálne poistenie) možno teda kvalifikovať len ako obyčajný podvod.

Je potrebné dať za pravdu odvolateľovi, že táto otázka už bola riešená aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/28/2017 zo dňa 13.08.2018, ktorý ustálil na základe argumentácie tak, ako je uvedené v odvolaní prokurátora, že v danom prípade, čo sa týka sociálnych dávok, a to nielen dávka v nezamestnanosti, ale aj ostatné dávky sociálneho poistenia, ktoré sú vyplácané z rozpočtu Sociálnej poisťovne, ktorá je verejnoprávnou inštitúciou, sú „iným plnením“ v zmysle § 225 ods. 1 Tr. zákona, teda úvaha súdu nie je správna a v danom prípade aj dávka zo sociálneho poistenia tak, ako bola žalovaná, je predmetom žalovanej skutkovej podstaty trestného činu.

Na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa správne poukazuje na tú skutočnosť, že ani v prípravnom konaní, ani z dokazovania na hlavnom pojednávaní nebolo preukázané, že v čase podpisu pracovnej zmluvy a ani po tom, obžalovaný by vedel o skutočnosti, že nevznikol pracovný pomer zamestnanca vo vzťahu k zamestnávateľovi VH Consulting, s.r.o., teda, že ide o simulovaný právny úkon.

Jednoznačne z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by obžalovaný predkladal Sociálnej poisťovni nielen pracovnú zmluvu, ale aj oznámenia o svojej práceneschopnosti a týmto spôsobom uvádzal Sociálnu poisťovňu do omylu v otázke oprávnenosti vyplácania nemocenských dávok vo vzťahu k jeho osobe.

Krajský súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvého stupňa, že bolo preukázané, že N. D. reálne za túto spoločnosť nekonala, no iba na základe tejto skutočnosti nemožno vyvodiť záver, že obžalovaný s touto spoločnosťou mal iba fiktívny pracovný pomer.

Rovnako nemožno pričítať obžalovanému tak, ako to uviedol súd prvého stupňa, že táto obchodná spoločnosť si riadne nevedla účtovníctvo a neplnila si svoje daňové a odvodové povinnosti.

Súd na hlavnom pojednávaní vypočul svedkyňu Ž.Í. O., ktorá zastupuje Sociálnu poisťovňu a prečítal aj svedeckú výpoveď svedkyne D. C., ktorá zastupovala poškodenú Sociálnu poisťovňu v štádiu prípravného konania. Táto svedkyňa už v prípravnom konaní poukázala na tú skutočnosť, že spoločnosť VH Consulting, s.r.o. - zamestnávateľ obžalovaného, predkladala požadované listiny zo strany Sociálnej poisťovne a nikdy nemali podozrenie, že by mali nemocenské dávky vyplácať neoprávnené. Následne, rovnako ako svedkyňa O., sa aj svedkyňa D. C. vyjadrila k obdobiam, kedy nemocenské dávky boli vyplácané obžalovanému z dobrovoľného nemocenského poistenia a kedy na základe zamestnaneckého vzťahu.

Krajský súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním ani v prípravnom konaní, ani na hlavnom pojednávaní nebolo preukázané, že by obžalovaný uzatvoril fiktívny pracovný pomer. Tento záver, ktorý je vyjadrený v obžalobe prokurátora okresnej prokuratúry, je spochybňovaný svedeckými výpoveďami, ktoré naznačujú, že obžalovaný konal v prospech spoločnosti VH Consulting, s.r.o. a zabezpečoval plnenie záväzkov tejto spoločnosti vo vzťahu k tretím osobám.

Ani v prípravnom konaní, ani na hlavnom pojednávaní nebolo preukázané, že by obžalovaný predkladal do Sociálnej poisťovne sám alebo za pomoci nestotožnenej osoby registračné listy a potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti, kde by deklaroval rôzne vymeriavacie základy z fiktívnych príjmov.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že nebola preukázaná objektívna stránka trestného činu. Nebola preukázaná ani subjektívna stránka, úmysel obžalovaného a krajský súd dospel k záveru, že záver súdu prvého stupňa, že v danom prípade toto konanie nie je trestným činom, je správny, preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Nepochybil súd ani pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na náhradu spôsobenej škody vzhľadom na oslobodzujúci výrok rozsudku, obligatórne súd prvého stupňa rozhodol správne, keď odkázal poškodeného s uplatneným nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Uznesenie bolo prijaté jednohlasne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.